

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою радою
Донецького національного
університету імені Василя Стуса
Протокол № 15
від « 29 » березня 2024 р.

ВВЕДЕНО В ДІЮ:

Наказом № 130/05
від « 02 » 04 2024 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ДУАЛЬНУ ФОРМУ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ДОНЕЦЬКОМУ
НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА**

Вінниця – 2024 рік

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти (далі – Положення) в Донецькому національному університеті імені Василя Стуса (далі – Університет) визначає порядок організації та проведення дуального навчання здобувачів вищої освіти в Університеті.

1.2 Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про освіту», «Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 660-р, наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про дуальну форму здобуття фахової передвищої та вищої освіти» від 13.04.2023 р. № 426, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 02 червня 2023 р. за № 929/39985.

1.3 Дуальна форма здобуття вищої освіти – це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання в Університеті з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях (далі – Роботодавці) для оволодіння програмними результатами, поглиблення практичних умінь і навичок та набуття певної кваліфікації. У вищій освіті дуальна форма є одним зі способів здобуття освіти здобувачами денної форми здобуття освіти.

1.4 Основними завданнями дуальної форми здобуття вищої освіти є:

1.4.1 підвищення якості підготовки фахівців, які формують основу трудового потенціалу для інноваційного розвитку економіки, відповідно до сучасних вимог ринку праці і потреб роботодавців шляхом:

- модернізації змісту та способів реалізації практичної складової освітнього процесу;

- підвищення мотивації здобувачів освіти до навчання;

- посилення ролі Роботодавців у системі підготовки фахівців на всіх етапах – від участі у формуванні змісту освітніх програм до оцінювання результатів навчання;

1.4.2 підвищення конкурентоздатності випускників закладів освіти, скорочення періоду їх адаптації до професійної діяльності, сприяння росту рівня зайнятості молоді;

1.4.3 зміцнення механізму, що забезпечує інтегрування освіти, науки і практичної діяльності в усіх галузях економіки, задля безперервного поступального руху завдяки тісній співпраці та прискореному обміну знаннями та інноваціями.

1.4 Дуальна форма передбачає часткове перенесення процесу формування програмних компетентностей і результатів навчання в умови професійної практичної діяльності. При цьому частина обсягу освітньої діяльності замість аудиторної та самостійної роботи виконується у формі навчання на робочому місці (робочих місцях) з відповідним перерозподілом навчального навантаження здобувача освіти в межах освітніх компонентів.

1.5 Навчання на робочому місці (робочих місцях) здійснюється шляхом виконання трудової функції відповідно до трудового договору. Виконання освітньої програми за дуальною формою може передбачати навчання здобувача зі зміною робочих місць у роботодавця або його навчання на робочих місцях у кількох роботодавців.

1.6 У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

координатор від Університету – працівник Університету, який організовує дуальну форму здобуття освіти та призначається ректором Університету;

координатор від Роботодавця – призначений Роботодавцем працівник, який забезпечує взаємодію між Роботодавцем і Університетом, виконання Роботодавцем узятих зобов'язань, організаційний супровід навчання за дуальною формою здобуття освіти;

куратор – педагогічний (науково-педагогічний) працівник Університету, який супроводжує виконання індивідуального навчального плану і програми практичного навчання на робочому місці за дуальною формою здобуття освіти та призначається ректором Університету;

наставник – призначений Роботодавцем працівник, який допомагає реалізовувати індивідуальний навчальний план здобувача освіти на робочому місці відповідно до програми практичного навчання на робочому місці.

Інші терміни вжито у значеннях, визначених Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», Кодексом законів

про працю України та нормативно-правовими актами, які регулюють відносини у сферах освіти та праці.

1.7 Відповідальність за організацію та проведення дуального навчання в Університеті покладається на координатора від Університету, Відділ розвитку молодіжного наукового потенціалу та Навчальну лабораторію з організації практичного навчання, які виконують організаційно-координаційну роботу щодо запровадження моделей дуального навчання в Університеті та здійснюють моніторинг організації та проведення дуального навчання здобувачів вищої освіти в Університеті.

1.8 Фінансування дуального навчання здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, коштів юридичних (фізичних) осіб, коштів підприємств, (організації, установ) та за рахунок інших джерел, незаборонених законодавством.

2. ПЛАНУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1 Університет є надавачем освітньої послуги і в повному обсязі є відповідальним за реалізацію освітньої програми за дуальною формою та якість освіти. Роботодавець є відповідальним за організацію навчання на робочому місці (робочих місцях) відповідно до Трестороннього договору про здобуття вищої освіти за дуальною формою між Університетом, Роботодавцем і здобувачем вищої освіти (Додаток 1).

2.2 Освітня діяльність за дуальною формою здобуття освіти здійснюється в межах ліцензій Університету на провадження освітньої діяльності за рівнями вищої освіти та/або освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійної кваліфікації з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.

2.3 Для реалізації освітньої програми за дуальною формою закладом освіти розробляються:

- окремий навчальний план, що охоплює весь період реалізації

освітньої/освітньо-професійної програми і має відповідати вимогам щодо забезпечення тривалості практичного навчання, передбаченим для дуальної форми здобуття освіти;

- графік освітнього процесу, що передбачає чергування періодів навчання в закладі освіти і на робочому місці;

- відповідне методичне забезпечення освітніх компонентів.

2.4 Особливості організації навчання за дуальною формою відображаються у:

1) навчальному плані для дуальної форми:

- як зміна розподілу загального обсягу кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) за формами організації освітнього процесу (співвідношення аудиторного та/або позааудиторного навчального навантаження);

- шляхом введення освітніх компонентів (дисциплін, практик, курсових робіт/проектів тощо), пов'язаних з особливостями діяльності роботодавця і виконанням трудових обов'язків на робочому місці, або додаткової практичної підготовки до частини навчального плану, що формується за вибором здобувача;

2) силабусі ОК – як посилення практичної спрямованості змісту, збільшення обсягу практичних і лабораторних занять, що можуть проводитися викладачами закладу освіти на робочому місці в роботодавця, частки завдань практичного характеру, що виконуються самостійно, тощо.

2.5 Час практичного навчання на робочих місцях обліковується у кредитах ЄКТС і має становити від 25 до 60 відсотків від їх загального обсягу, передбаченого навчальним планом, що складається для організації навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти. Таке співвідношення може застосовуватися для навчальних планів, що розробляються для реалізації освітньо-професійних програм. Цей час може включати освітні компоненти або їх складові, що реалізуються за такими формами організації освітнього процесу:

- практична підготовка;

- самостійна робота;

- навчальні заняття за умови їх проведення педагогічними (науково-

педагогічними) працівниками закладу освіти на робочому місці в Роботодавця.

2.6 Здобуття освіти за дуальною формою організовується для спеціально сформованих груп або окремих здобувачів. За наявності розгалужених мереж роботодавців-партнерів рекомендується узгоджувати графіки освітнього процесу таким чином, щоб забезпечити формування груп здобувачів освіти, які навчаються за дуальною формою.

2.7 Поділ загального часу навчання на періоди навчання, що відбуваються в Університеті та на робочому місці, може передбачати:

- кілька годин упродовж дня навчання відбувається в Університеті, решта – на робочому місці в Роботодавця (модель поділеного дня);
- кілька днів упродовж тижня навчання відбувається в Університеті, решта днів тижня – на робочому місці (модель поділеного тижня);
- чергування періодів навчання в Університеті та у Роботодавця, коли один період передбачає один чи декілька тижнів, місяців, семестр (блочна модель);
- поєднання моделей.

2.8 На основі навчального плану для дуальної форми складається індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти.

2.9 Контроль виконання індивідуального навчального плану та оцінювання результатів навчання осіб, які здобувають освіту за дуальною формою, здійснюють Університет спільно з Роботодавцем відповідно до Положення про організацію освітнього процесу, та вимог освітньої/освітньо-професійної програми.

2.10 Атестація осіб, які здобувають освіту за дуальною формою, здійснюється відповідно до вимог освітньої програми.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ

3.1 Навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти може здійснюватися після переходу особи, яка навчається за денною формою здобуття освіти, на навчання за дуальною формою з відповідним навчальним планом. У

разі невиконання встановленого обсягу практичного навчання здобувач вищої освіти може продовжити навчання за навчальним планом для денної форми здобуття освіти, що не є його переведенням на іншу форму здобуття освіти.

3.2 Стипендіальне забезпечення здобувачів вищої освіти за дуальною формою здійснюється відповідно до законодавства.

3.3 Здобувач вищої освіти (або вступник) може самостійно знайти робоче місце для навчання та сприяти встановленню співпраці між Університетом і Роботодавцем для організації навчання за дуальною формою.

3.4 Питання організації дуальної форми здобуття освіти на робочих місцях для здобувачів вищої освіти, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами, вирішуються в порядку, встановленому законодавством у сфері освіти, а також трудовим законодавством – Кодексом законів про працю, Законом України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», Законом України «Про відпустки», Законом України «Про охорону праці» та іншими актами законодавства України.

3.5 Організація освітнього процесу за дуальною формою здобуття вищої освіти здійснюється відповідно до чинного положення, Положення про організацію освітнього процесу в Донецькому національному університеті імені Василя Стуса, Тристороннього договору про здобуття вищої освіти за дуальною формою між Університетом, Роботодавцем і здобувачем, інших договорів та законодавчих актів, що регулюють відносини між Університетом, Роботодавцем та здобувачем вищої освіти з усіх питань організації здобуття вищої освіти за дуальною формою.

3.6 Функції наставника та координатора від Роботодавця в реалізації дуальної форми здобуття вищої освіти визначаються у договорі.

3.7 Питання оплати праці та трудових обов'язків працівників Університету, призначених кураторами, координаторами від Університету, і працівників, призначених наставниками, координаторами від Роботодавців, вирішуються в порядку, встановленому законодавством.

3.8 Університет приймає рішення про впровадження дуальної форми здобуття освіти з урахуванням потреб ринку праці, визначає перелік освітніх

програм, за якими навчання за дуальною формою здобуття освіти є доцільним, та укладає двосторонні договори з роботодавцями про співпрацю в організації дуальної форми здобуття освіти. Договір про співпрацю реєструється і зберігається у загальному відділі Університету.

3.9 В організації дуальної форми здобуття вищої освіти беруть участь Роботодавці, які мають матеріально-технічну базу та кадрові ресурси для забезпечення практичного навчання на робочих місцях за відповідною освітньою програмою.

3.10 Діяльність Роботодавця щодо організації практичного навчання здобувача вищої освіти на робочому місці під час дуальної форми здобуття вищої освіти не потребує ліцензування. Матеріально-технічна база та кадрові ресурси Роботодавця враховують під час оцінювання відповідності освітньої програми вимогам до акредитації освітніх програм та Умовам ліцензування освітньої діяльності.

3.11 Дуальне навчання в Університеті може бути організовано за двома способами:

- впровадження освітніх програм дуальної форми здобуття освіти, що базується на поєднанні в освітньому процесі теоретичної та практичної підготовки в обсягах: 40-75 % – теоретичні заняття в Університеті; 60-25 % – практичної підготовки на підприємствах/організаціях/установах;

- упровадження елементів дуальної форми навчання за діючими освітніми програмами та навчальними планами (з укладанням договору про стажування здобувачів вищої освіти на підприємствах / в установах / організаціях).

3.12 Освітня програма та навчальний план дуальної форми навчання розробляється відповідною випусковою кафедрою Університету разом із структурними підрозділами відповідальними за впровадження дуальної форми навчання в Університеті відповідно до пункту 1.7 чинного положення та погоджується з підприємством (організацією, установою). Освітня програма має враховувати особливості посадових обов'язків фахівців підприємства та повинна передбачати:

- засвоєння здобувачами вищої освіти загальних та професійних

компетенцій зі спеціальності відповідно до стандарту вищої освіти;

– набуття здобувачами вищої освіти практичного досвіду з урахуванням особливостей спеціальності;

– суміщення набуття практичного досвіду на підприємствах (організаціях, установах) та навчання в Університеті.

3.13 Контроль виконання індивідуального навчального плану та оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за дуальною формою здобуття освіти здійснюють Університет спільно із роботодавцем відповідно до чинного положення, Положення про організацію освітнього процесу в Донецькому національному університеті імені Василя Стуса та вимог освітньої програми.

3.14 Облік виконання обсягу кредитів освітньої програми за дуальною формою відбувається у формі ведення щоденника практичної підготовки здобувача вищої освіти відповідно до встановленої в Університеті форми. Оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти здійснює Університет на підставі рекомендацій, отриманих від суб'єкта господарювання.

4. ПРОЦЕДУРА ВІДБОРУ ТА ПОРЯДОК ЗАРАХУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА НАВЧАННЯ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ

4.1 Процедуру відбору здобувачів дуальної форми здобуття вищої освіти погоджує Роботодавець та Університет.

4.2 Відбір здобувачів вищої освіти для навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти проводиться, як правило, після підписання договору про співпрацю щодо організації дуальної форми здобуття вищої освіти з суб'єктом господарювання з визначенням потреби у фахівцях і терміну навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти, на основі чого Університет оголошує початок відбору здобувачів вищої освіти на навчання за відповідною освітньою програмою.

4.3 Відбір на дуальну форму здобуття вищої освіти, якщо вона передбачена освітньою програмою, здійснюється індивідуально роботодавцем

або на конкурсній основі. Умови проведення конкурсу й переведення на дуальну форму здобуття вищої освіти визначається навчально-науковим інститутом (факультетом), випусковою кафедрою та підрозділами відповідальними за реалізацію дуальної освіти в Університеті спільно з суб'єктом господарювання.

Роботодавець має право надання індивідуальних пропозиції окремим здобувачам вищої освіти для переведення їх на дуальну форму без проведення конкурсу, за погодженням із Університетом.

4.4 Конкурсний відбір проводиться після отримання заяви від роботодавця з визначенням потреби у фахівцях, інформація про початок конкурсу розміщується на сайті Університету.

4.5 Підставою для участі в конкурсному відборі на дуальну форму здобуття вищої освіти є заява здобувача вищої освіти денної форми.

4.6 Відповідно до попередньо погоджених обсягів набору здобувачів вищої освіти за дуальною формою шляхом співбесіди або інших засобів комунікації (тестування, анкетування тощо) визначається список здобувачів за різними курсами в межах спеціальності (освітньої програми) з урахуванням таких факторів: особистої вмотивованості та зацікавленості претендентів, зокрема з урахуванням планів подальшого працевлаштування після закінчення Університету; успішності попередніх етапів навчання претендентів, зокрема своєчасності проходження ними всіх видів контролю; відгуків науково-педагогічних працівників; особистісних якостей претендентів.

4.7 До початку нового семестру (навчального року) здобувачі вищої освіти, які виявили бажання навчатися за дуальною формою подають до Відділу розвитку молодіжного наукового потенціалу відповідну заяву на ім'я ректора та згоду Роботодавця (організації, установи, підприємства).

4.8 Після успішного проходження здобувачем вищої освіти процедури відбору, яку реалізують суб'єкт господарювання спільно з Університетом, відбувається підписання тристороннього договору, який деталізує права та обов'язки Університету, роботодавця та здобувача вищої освіти. Також Університет спільно зі здобувачем вищої освіти та Роботодавцем розробляє та погоджує індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти та призначає

куратора.

4.9 Угода про дуальне навчання укладається у трьох примірниках, один з яких зберігається в Університеті, другий – на підприємстві, третій – у здобувача вищої освіти.

4.10 Перелік необхідних документів для оформлення дуального навчання здобувача вищої освіти у роботодавця визначається його нормативно-правовою базою.

4.11 Навчання за дуальною формою здобуття освіти передбачає укладання роботодавцем із здобувачем вищої освіти трудового договору, копія якого також надається Університету.

4.12 На підставі укладеного трьохстороннього договору видається наказ про дуальну форму здобуття вищої освіти. Проект наказу вносить декан факультету не пізніше ніж за два тижні до початку практичного навчання на підприємстві. У наказі зазначаються терміни й місце проходження навчання (суб'єкт господарювання), спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти, а також призначається куратор дуального навчання та затверджується координатор дуального навчання від суб'єкта господарювання.

4.13 Переведення здобувачів вищої освіти на дуальну форму здобуття освіти здійснюють, зазвичай, до початку навчального семестру, або впродовж першого місяця від його початку.

4.14 Для забезпечення здобувачеві вищої освіти умов для виконання освітньої програми та індивідуального навчального плану протягом періоду здобуття освіти за дуальною формою тристоронній та трудовий договори можуть переукладатися зі зміною роботодавця у випадках:

- якщо таку можливість передбачено договором;
- у разі ліквідації підприємства/установи/організації;
- у разі виникнення обставин непереборної сили, передбачених у тристоронньому договорі.

4.15 Здобуття освіти за дуальною формою може передбачати навчання на робочому місці в кількох роботодавців у межах однієї програми.

5. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УНІВЕРСИТЕТУ, ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА РОБОТОДАВЦІВ ПІД ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

5.1 Права та обов'язки здобувачів вищої освіти, Університету та Роботодавців під час організації дуальної форми здобуття освіти визначають закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про зайнятість населення», Кодекс законів про працю, Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти та інші нормативно-правові акти.

5.2 Для організації і проведення дуального навчання Університет:

- забезпечує відповідність освітньої програми стандартам вищої освіти, теоретичну підготовку та несе відповідальність за якість підготовки здобувачів вищої освіти;
- укладає угоду про співпрацю щодо організації дуальної форми здобуття вищої освіти з підприємством (організацією, установою);
- спільно з підприємством (організацією, установою) розробляє навчальний план освітньої програми (в межах якої планується впровадження дуальної форми освіти), графік навчального процесу та забезпечує реалізацію програми дуального навчання. Графік навчального процесу передбачає чергування теоретичної підготовки в Університеті з практичним навчанням на виробництві. Періодичність чергування може бути різною в залежності від матеріально-технічної бази Університету та підприємства (організації, установи);
- погоджує з підприємством (організацією, установою) персональний склад здобувачів вищої освіти;
- видає накази щодо організації та проведення навчання здобувачів вищої освіти за дуальною формою здобуття освіти;
- спільно з підприємством (організацією, установою) організовує та проводить семестрові форми контролю та підсумкову державну атестацію здобувачів вищої освіти.

5.3 Для організації і проведення навчання здобувачів вищої освіти за

дуальною формою здобуття освіти Роботодавець (підприємство організація, установа):

- приймає здобувачів вищої освіти на навчання в кількості та строки, погоджені з Університетом;
- знайомить здобувачів вищої освіти зі Статутом або іншим основним документом, правилами внутрішнього трудового розпорядку, охорони праці та пожежної безпеки, можливостями працевлаштування на підприємстві тощо;
- закріплює за кожною групою (особою) наставника з числа кваліфікованих фахівців;
- забезпечує доступ здобувачів вищої освіти до практичних матеріалів та процесів відповідно до завдань дуального навчання;
- здійснює оплату праці відповідно до укладеного трудового договору зі здобувачем вищої освіти;
- проводить інструктаж з техніки безпеки зі здобувачами вищої освіти.

5.4 Здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- відвідувати заняття і виконувати вимоги освітньої програми відповідно до індивідуального графіку навчального процесу;
- виконувати настанови наставників, призначених Роботодавцем (підприємством, організацією, установою), що стосуються процесу навчання і виробничого процесу;
- дотримуватися під час навчання вимог Статуту, правил внутрішнього розпорядку та інших нормативних актів, що діють в Університеті та на підприємстві (організації, установі) Роботодавця, у тому числі у сфері охорони праці;
- виконувати умови укладеного тристороннього договору щодо впровадження дуального навчання.

6. ПОРЯДОК ПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА ДІЮЧИМИ ОСВІТНІМИ ПРОГРАМАМИ ТА НАВЧАЛЬНИМИ ПЛАНАМИ

6.1 Дуальне навчання за діючими освітніми програмами та навчальними планами можуть обирати здобувачі вищої освіти, які навчаються за денною формою та виявили особисте бажання, а також пройшли відбір у Роботодавців.

6.2 Освітній процес в Університеті за дуальної форми навчання включає 3 основних етапи:

- опанування базовими знаннями, уміннями й навичками, що здобуваються в Університеті протягом 1 семестру 1 курсу, та включає теоретичну підготовку та практичне навчання в Університеті;
- теоретична підготовка, яка здійснюється в Університеті протягом кожного навчального семестру з метою вивчення здобувачем нового знання;
- практична підготовка, що впроваджується в умовах виробництва та включає практичні заняття й виробничу практику і забезпечує опанування здобувачами вищої освіти професійного компоненту змісту освіти.

6.3 Випускаюча кафедра визначає перелік освітніх компонент (навчальних дисциплін), які мають бути опановані здобувачами вищої освіти на робочих місцях, та встановлює розподіл кредитів ЄКТС для теоретичного навчання (під час перебування в Університеті) та практичного навчання (під час перебування на підприємстві, організації) Роботодавця.

До кредитів ЄКТС, віднесених до практичного навчання, відносять:

- обсяг самостійної роботи здобувачів вищої освіти, у межах якої засвоюється матеріал, пов'язаний із виробничою діяльністю підприємства, організації, задіяного в дуальному процесі;
- частину лабораторних і практичних занять, які можуть вивчатися здобувачем вищої освіти в умовах виробництва – в лабораторіях та відділах підприємства чи організації під наглядом куратора або представників Роботодавця;
- обсяг виробничої практики здобувачів вищої освіти, що проводиться на підприємствах, організаціях Роботодавців;
- обсяг курсового(ої) проекту (роботи), виконання розрахункових, розрахунково-графічних та інших робіт, індивідуальних завдань, що виконується із урахуванням особливостей і потреб Роботодавця.

Встановлений обсяг кредитів ЄКТС по кожній дисципліні, віднесених для засвоєння на підприємстві, організації в межах дуальної форми здобуття вищої освіти, зазначається в окремій графі індивідуального навчального плану.

6.4 Визначення компетентностей, які здобувач вищої освіти повинен засвоїти під час перебування на виробництві, зазначається в силабусі навчальної дисципліни, задіяної в дуальному процесі. Мають бути окремо прописані вміння і навички, які здобувач повинен засвоїти на виробництві під час практичного навчання в Роботодавця.

6.5 Розклад занять для здобувачів, що обрали дуальну форму навчання встановлюється відповідно до індивідуального навчального плану.

6.6 Індивідуальний навчальний план враховує дні та обсяги годин перебування здобувача вищої освіти на підприємстві.

6.7 Здобувачі вищої освіти за дуальною формою зобов'язані в повному обсязі виконати всі види навчальної діяльності відповідно до освітньої програми.

6.8 У випадку коли дуальне навчання запроваджується для всієї академічної групи, то Університет може впроваджувати блочно-модульну побудову освітнього процесу: опанування базового модуля на базі Університету (1-2 курс), а потім чергування: модуль теорії на базі Університету / модуль практики, стажування на базі підприємств, установ, організацій Роботодавця (3-4 курс та магістратура).

Години між теоретичною та практичною складовою можуть розподілятися по-різному, залежно від особливостей навчання за спеціальністю. Університет вносить відповідні зміни до розкладу навчальних занять.

6.9 Якщо Роботодавець – суб'єкт господарювання, з яким укладено тристоронній договір, не має потужностей, щоб забезпечити виконання частини навчального плану щодо навчання на робочому місці в повному обсязі, Університет та Роботодавець – суб'єкт господарювання можуть домовитися про співпрацю із іншими суб'єктами господарювання чи навчальними центрами для забезпечення здобувачеві вищої освіти умов для виконання освітньої програми та індивідуального плану.

7. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

7.1 Для Університету:

7.1.1 Після прийняття рішення про впровадження дуальної форми здобуття вищої освіти Університет приймає відповідні внутрішні документи, призначає особу, що спільно з Відділом розвитку молодіжного наукового потенціалу та Навчальною лабораторією з організації практичного навчання виконуватиме обов'язки координатора від Університету.

7.1.2 Обов'язки особи (осіб), що виконує функції координатора від Університету:

- організовує пошук та попередній відбір роботодавців, діяльність яких відповідає профілю відповідних освітніх програм і може забезпечити набуття здобувачами вищої освіти програмних результатів навчання;

- ініціює та реалізує переговорний процес із Роботодавцями щодо спільного впровадження дуальної форми здобуття вищої освіти;

- готує та узгоджує двосторонні договори про співпрацю з Роботодавцями щодо партнерства в організації дуальної форми здобуття вищої освіти;

- проводить роз'яснювальну роботу серед здобувачів вищої освіти щодо особливостей та переваг дуальної форми здобуття освіти;

- координує організацію відбору здобувачів вищої освіти, що бажають перейти на дуальну форму здобуття освіти, та погоджує їх персональний склад із Роботодавцями;

- організовує обговорення з Роботодавцями змісту відповідних освітніх програм щодо відповідності професійним стандартам (за наявності) та вимогам до компетентностей майбутніх фахівців;

- ініціює і контролює створення та узгодження програм навчання дуальної освіти на рівні підприємств та факультетів;

- готує та узгоджує з усіма сторонами договори про дуальну форму здобуття освіти;

- забезпечує неперервну комунікацію між усіма сторонами для усунення

проблемних питань в організації дуальної форми навчання, що можуть виникати;

- ініціює та контролює призначення куратора для кожного здобувача вищої освіти за дуальною формою здобуття освіти;
- координує роботу осіб, які виконують обов'язки кураторів;
- бере участь в аналізі результатів навчання здобувачів вищої освіти за дуальною формою здобуття освіти, вносить пропозиції щодо поліпшення якості підготовки.

7.1.3 Обов'язки куратора:

- координує процес формування освітньої програми здобувача вищої освіти, враховуючи потреби (вимоги) Роботодавця;
- забезпечує поточний контроль за виконанням навчального плану;
- підтримує постійну комунікацію зі здобувачем вищої освіти та представниками Роботодавця (зокрема, наставником) з метою своєчасного вирішення поточних питань та забезпечення виконання навчального плану в повному обсязі;
- за потреби може ініціювати внесення змін до навчального плану в процесі навчання за дуальною формою здобуття освіти.

Куратор звітує про результати своєї роботи перед керівником відповідної кафедри, яка впроваджує освітню програму, Відділом розвитку молодіжного наукового потенціалу та Навчальною лабораторією з організації практичного навчання.

6.1.4 Університет, за потреби, надає своєчасну методичну допомогу з організації навчання на робочих місцях представникам Роботодавця, задіяним в організації дуальної форми здобуття вищої освіти.

7.1.5 Університет може звертатися до Роботодавця із запитом щодо стажування в його підрозділах науково-педагогічних та педагогічних працівників Університету.

7.1.6 Для забезпечення належної якості підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою Університет має проводити регулярні зустрічі з Роботодавцями (не рідше одного разу на рік) та організовувати зворотній зв'язок від здобувачів вищої освіти за участі особи, що виконує обов'язки куратора, про

відповідність результатів навчання на робочих місцях цілям та вимогам освітньої програми.

7.1.7 Університет забезпечує можливість проведення спільного оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за дуальною формою здобуття освіти за участі представників Роботодавців-партнерів.

7.2 Для Роботодавця:

7.2.1 Роботодавець може вносити пропозиції щодо зміни змісту освітніх програм та оновлення навчальних планів, ініціювати створення нових освітніх програм.

7.2.2 Роботодавець укладає тристоронні договори про дуальну форму здобуття вищої освіти, трудові договори зі здобувачами вищої освіти та погоджує відповідні індивідуальні навчальні плани.

7.2.3 Роботодавець призначає особу (осіб), що виконує обов'язки координатора від роботодавця, для забезпечення організаційно-методичного супроводу навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти та ефективної комунікації з Університетом.

7.2.4 Обов'язки особи (осіб), що виконує функції координатора від роботодавця:

- відповідає за співпрацю з Університетом з питань узгодження (створення, перегляду та удосконалення) освітньої програми за дуальною формою здобуття освіти та навчальних планів;

- бере участь у відборі здобувачів вищої освіти, що бажають перейти на дуальну форму здобуття освіти за відповідними освітніми програмами;

- супроводжує навчання здобувача вищої освіти на робочому місці відповідно до вимог освітньої програми та індивідуального навчального плану;

- забезпечує безперервну комунікацію із Університетом;

- здійснює контроль за розподілом та своєчасним переміщенням здобувачів вищої освіти у структурних підрозділах підприємства/установи/організації Роботодавця;

- бере участь в аналізі результатів навчання здобувачів вищої освіти за дуальною формою здобуття освіти, вносить пропозиції керівництву щодо

поліпшення якості підготовки майбутніх фахівців.

7.2.5 Роботодавець призначає здобувачеві вищої освіти особу, що виконуватиме обов'язки наставника, з найбільш досвідчених та кваліфікованих фахівців.

7.2.6 Роботодавець створює умови для підвищення професійного рівня наставників.

7.2.7 Роботодавець забезпечує здобувачів вищої освіти предметами та засобами праці, спецодягом.

7.2.8 Роботодавець проводить передбачені інструктажі з техніки безпеки та охорони праці для здобувачів вищої освіти на виробництві.

7.2.9 Роботодавець може надавати можливість стажування на виробництві педагогічним та науково-педагогічним працівникам Університету.

7.2.10 Роботодавець може пропонувати здобувачам вищої освіти за дуальною формою укладання/продовження трудового договору після завершення здобуття вищої освіти.

7.2.11 Обов'язки особи (осіб), що виконує функції наставника (ментора) від Роботодавця:

- здійснює керівництво навчанням здобувачів вищої освіти у відповідності до програми практичного навчання на робочому місці та навчального плану;
- сприяє адаптації здобувача вищої освіти до робочого місця на підприємстві/установі/в організації загалом;
- бере участь у оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти відповідно до навчального плану на робочому місці спільно з уповноваженими представниками Університету;
- може проходити спеціальну методичну підготовку щодо здійснення керівництва навчанням здобувачів вищої освіти на робочих місця, у тому числі на базі Університету.

8. КРИТЕРІЇ ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ДЛЯ УНІВЕРСИТЕТУ, ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

8.1. Для Університету:

- підвищення конкурентоспроможності здобувачів вищої освіти на ринку освітніх послуг;
- доступ до актуальної інформації про поточний стан розвитку професій та видів діяльності, щодо яких Університет готує фахівців із вищою освітою;
- підвищення якості освіти за рахунок адаптації освітніх програм до вимог Роботодавців;
- розширення можливостей для прикладних наукових досліджень та підвищення кваліфікації викладацького складу.

8.2. Для здобувачів вищої освіти:

- поєднання отриманих в Університеті теоретичних знань із практичним досвідом роботи на підприємстві, адаптація до першого робочого місця;
- збільшення шансів на отримання першого робочого місця після завершення навчання в Університеті;
- набуття до завершення навчання стажу роботи, необхідного для подальшого професійного зростання, а також реалістичного бачення шансів власного кар'єрного шляху;
- отримання практичного досвіду під час навчання та можливості заробітку у процесі дуального навчання;
- будування індивідуальної освітньої траєкторії залежно від потреб, а також гнучке поєднування теоретичного навчання із практичним на виробництві чи в іншому закладі.

9. СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ ТА АТЕСТАЦІЯ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

9.1 Заходи семестрового контролю (передбачені індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти) проходять в Університеті відповідно до графіку навчального процесу.

9.2 Захист кваліфікаційних робіт або складання атестаційного іспиту відбувається в Університеті з можливою участю представників Роботодавця – суб'єкта господарювання.

9.3 Атестацію осіб, які здобувають освіту за дуальною формою, здійснюють відповідно до вимог освітньої програми. Роботодавцем можуть бути надані пропозиції щодо тематики кваліфікаційних робіт та/або переліку питань до атестаційного іспиту. Представники Роботодавця можуть бути введені до складу Екзаменаційної комісії Університету.

9.4 Інформація про здобуття вищої освіти за дуальною формою (зазначається у додатку до диплома європейського зразка).

10. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

10.1 Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти в Донецькому національному університеті імені Василя Стуса розглядається та ухвалюється Вченою радою Університету за поданням Ради з якості вищої освіти та вводиться в дію наказом ректора.

10.2 Зміни до Положення розглядаються та ухвалюються Вченою радою Університету за поданням Ради з якості вищої освіти та вводяться в дію наказом ректора.

ДОДАТОК 1. Шаблон Тристороннього договору
між здобувачем, закладом освіти та роботодавцем

**ТРИСТОРОННІЙ ДОГОВІР
ПРО ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ**

Донецький національний університет імені Василя Стуса (далі – «Університет») в особі ректора Хаджинова Іллі Васильовича, що діє на підставі Статуту, підприємство (організація, установа) _____ (далі – «Роботодавець») в особі, що діє на підставі _____, та здобувач вищої (фахової передвищої) освіти _____, який навчається за освітньою програмою _____ (за спеціальністю) _____ (далі – «Здобувач»), разом іменовані «Сторони», уклали цей договір (далі – «Договір») про таке.

1 ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

1.1 У порядку та на умовах, визначених цим Договором, Університет зобов'язується надати освітню послугу Здобувачеві освіти за дуальною формою, Роботодавець зобов'язується забезпечити реалізацію практичної складової освітнього процесу, а Здобувач зобов'язується досягти результатів навчання, передбачених освітньою програмою та індивідуальним навчальним планом, який є невід'ємною частиною цього Договору.

2 ОБОВ'ЯЗКИ ТА ПРАВА СТОРІН ДОГОВОРУ

2.1 Обов'язки Університету:

2.1.1 Спільно із Роботодавцем розробити та погодити індивідуальний навчальний план і програму практичного навчання на робочому місці освітнього процесу за дуальною формою здобуття освіти (Індивідуальний навчальний план здобувача освіти за дуальною формою є невід'ємною частиною до цього договору – додаток № __ до Договору).

2.1.2 Надати Здобувачеві освітню послугу відповідно до освітньої програми та індивідуального навчального плану.

2.1.3 Інформувати Здобувача про правила та вимоги щодо організації надання освітньої послуги за дуальною формою, її якості і змісту, про його права і обов'язки під час надання та отримання зазначеної послуги.

2.1.4 Призначити Здобувачеві куратора дуального навчання, який виконує такі функції:

- складання індивідуального навчального плану здобувача з урахуванням потреб Роботодавця та забезпечення контролю його виконання;
- участь в узгодженні програми навчання Здобувача;
- постійні комунікації зі Здобувачем та представниками Роботодавця з метою забезпечення виконання програми навчання в повному обсязі;
- ініціювання в разі необхідності змін до індивідуального навчального плану.

2.1.5 Для досягнення Здобувачем належного рівня теоретичних знань відповідно до цілей і завдань освітньої програми забезпечувати його навчально-методичною літературою та засобами навчання.

2.1.6 За потреби надавати своєчасну методичну допомогу з організації практичного навчання на робочому місці співробітникам Роботодавця.

2.1.7 Провести позаплановий інструктаж Здобувачеві з безпеки життєдіяльності у зв'язку зі змінами умов виконання навчальних завдань.

2.1.8 Забезпечити проведення спільно з Роботодавцем оцінювання результатів навчання Здобувача освіти.

2.1.9 Призначити координатора від Університету, забезпечити умови для його ефективної роботи та контроль за виконанням ним таких функцій:

- адаптація змісту договору між учасниками процесу ДФЗО до особливостей галузі та Роботодавця;
- організація обговорення з роботодавцями змісту освітніх програм щодо їх відповідності вимогам до компетентностей майбутніх фахівців;
- контроль складання та узгодження програми навчання за ДФЗО;
- забезпечення постійних комунікацій між усіма сторонами та контроль виконання Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти в Донецькому національному університеті імені Василя Стуса;
- контроль призначення кураторів та координація їх роботи;
- участь в аналізі результатів та якості навчання за ДФЗО.

2.2 Права Університету:

2.2.1 Звертатися до Роботодавця із запитом щодо стажування в його підрозділах науково-педагогічних та педагогічних працівників Університету.

2.2.2 Звертатися до Роботодавця із запитом щодо стану реалізації практичного навчання на робочому місці.

2.3 Обов'язки Роботодавця:

2.3.1 Спільно з Університетом розробити та погодити програму практичного навчання на робочому місці відповідно до індивідуального навчального плану здобувача.

2.3.2 Укласти зі Здобувачем відповідний договір (трудову угоду), що передбачає надання робочого місця, грошову винагороду та інші умови реалізації трудових відносин.

2.3.3 Забезпечити реалізацію практичної складової дуальної освіти на робочому місці відповідно до вимог освітньої програми, індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти та програми практичного навчання на робочому місці.

2.3.4 Призначити координатора від Роботодавця та наставника дуального навчання з найбільш досвідчених кваліфікованих фахівців.

Координатор від Роботодавця:

- відповідає за співпрацю з Університетом з питань узгодження змісту освітньої програми та індивідуального навчального плану;
- бере участь в аналізі результатів та якості навчання за ДФЗО і вносить пропозиції щодо її поліпшення.

Наставник виконує такі функції:

- керівництво навчанням Здобувача відповідно до програми та індивідуального навчального плану;
- створює умови до адаптації Здобувача до робочого місця та обов'язків;
- за рішенням керівництва Роботодавця проходить методичну підготовку зі здійснення управління навчанням навчання Здобувача на робочому місці;
- участь в аналізі результатів та якості навчання за ДФЗО і внесення пропозицій щодо її поліпшення.

2.3.5 Забезпечити дотримання правил охорони праці відповідно до вимог законодавства, зокрема, забезпечити Здобувача предметами і засобами праці, надати доступ до практичних матеріалів та виробничих, технологічних процесів, необхідних для виконання індивідуального навчального і програми практичного навчання на робочому місці.

2.3.6 Здійснювати контроль за виконанням індивідуального навчального плану здобувача та програми практичного навчання на робочому місці, зокрема своєчасним переміщенням Здобувача у структурних підрозділах Роботодавця.

2.3.7 Своєчасно повідомляти Університет про вчинені Здобувачем порушення трудової дисципліни, правил внутрішнього трудового розпорядку, правил і норм охорони праці та нещасні випадки, що сталися з ним.

2.4 Права Роботодавця:

2.4.1 Здійснювати матеріальне та моральне стимулювання Здобувача.

2.4.2 Вносити пропозиції щодо зміни змісту індивідуального навчального плану та програми практичного навчання на робочому місці.

2.4.3 Надавати можливість стажування на виробництві педагогічних та науково-педагогічних працівників Університету.

2.4.4 Пропонувати Здобувачеві укладання/продовження трудового договору після завершення здобуття вищої освіти за дуальною формою.

2.5 Обов'язки Здобувача:

2.5.1 Відповідально ставитися до виконання індивідуального навчального плану та програми практичного навчання на робочому місці.

2.5.2 Укласти з Роботодавцем відповідний договір (трудову угоду), що передбачає надання робочого місця та грошову винагороду.

2.5.3 Виконувати завдання, розпорядження наставника та куратора в межах виконання вимог індивідуального навчального плану і програми практичного навчання на робочому місці.

2.5.4 Дотримуватися під час освітнього процесу обов'язків, передбачених статтею 53 Закону України «Про освіту», вимог правил внутрішнього трудового розпорядку, охорони праці, інших документів Університету та Роботодавця.

2.5.5 Дбайливо та ощадливо ставитися до майна Університету та майна Роботодавця.

2.5.6 Вчасно інформувати Роботодавця та/чи Університет про проблеми, якщо такі виникають.

2.5.7 Дотримуватися положень корпоративної політики Роботодавця, зокрема щодо конфіденційності інформації.

2.6 Права Здобувача:

2.6.1 Користуватися спеціальною літературою, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання індивідуального навчального плану і програми практичного навчання на робочому місці.

2.6.2 Відмовитися від дорученої роботи, якщо вона суперечить вимогам чинного законодавства з питань охорони праці та охорони виробничого середовища чи довкілля.

2.6.3 Обирати робоче місце із запропонованих Роботодавцем та ініціювати своє переміщення у структурних підрозділах Роботодавця.

2.6.3 Інші права, передбачені статтею 53 Закону України «Про освіту».

3 СТРОК ДІЇ ДОГОВОРУ

3.1 Цей Договір набуває чинності з моменту його підписання Сторонами і діє до

_____.

4 ЗМІНА ТА РОЗІРВАННЯ ДОГОВОРУ

4.1 Додаткові умови та зміни до Договору розглядають Сторони в десятиденний строк і оформляють додатковими угодами в письмовій формі.

4.2 Договір може бути розірваний під час строку випробування згідно з трудовим договором.

4.3 Про розірвання Договору ініціююча Сторона повідомляє інші Сторони в письмовій формі. У такому випадку цей Договір вважають припиненим з дати, зазначеної в повідомленні, а якщо це повідомлення було отримано іншими Сторонами після настання такої дати, – з моменту отримання іншими Сторонами такого повідомлення.

4.4 Договір може бути змінений або розірваний у судовому порядку чи на підставах, передбачених чинним законодавством України.

4.5 Підставами дострокового розірвання договору є:

- згода сторін;
- розірвання трудового договору;
- ліквідація юридичної особи – Роботодавця або Університету, якщо не визначено правонаступника;
- відрахування з навчального закладу Здобувача згідно із законодавством;
- рішення суду, що набрало законної сили, яким встановлено факт порушення або невиконання (неналежного виконання) Стороною умов договору.

5 ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ТА ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

5.1 Сторони несуть юридичну відповідальність за невиконання або неналежне виконання своїх зобов'язань за цим Договором відповідно до чинного законодавства України.

5.2 Усі спори та розбіжності, що виникають з цього Договору, Сторони зобов'язуються вирішувати шляхом переговорів. У разі неможливості вирішення спорів і розбіжностей шляхом переговорів ці спори та розбіжності вирішує суд у встановленому законом порядку, зокрема Третейський суд.

6 ФОРС-МАЖОР

6.1 Сторони звільняються від відповідальності за невиконання зобов'язань за цим Договором, якщо це стало наслідком обставин непереборної сили.

6.2 До обставин непереборної сили належать війни та інші військові дії, землетруси, повені й інші стихійні лиха, прийняття органами державної влади та місцевого самоврядування нормативно-правових актів, аварії в системі енергопостачання або зв'язку й інші подібні обставини, що перешкоджають належному виконанню Сторонами своїх зобов'язань за цим Договором.

6.3 Сторона, яка не має можливості належним чином виконати свої зобов'язання за цим договором, внаслідок дії обставин непереборної сили, зобов'язана письмово повідомити іншу Сторону про настання зазначених обставин і про передбачуваний термін їх дії протягом _____ (_____) календарних днів з моменту їх настання. В іншому випадку ця Сторона втрачає можливість посилається на обставини непереборної сили як на підставу невиконання нею своїх зобов'язань за цим Договором.

6.4 Якщо обставини непереборної сили або їх наслідки діють більше _____ (_____) місяців, Сторони на основі взаємних переговорів ухвалюють рішення про розірвання цього договору. У разі недосягнення згоди спір вирішують у судовому порядку.

7 АНТИКОРУПЦІЙНЕ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

7.1 Сторони цим запевняють та гарантують одна одній, як на момент підписання Сторонами цього Договору, так і на майбутнє що Сторона, її посадові особи, співробітники або будь-які інші особи, що діють від імені цієї Сторони, а також Здобувач вищої освіти, який навчатиметься на робочому місці за цим Договором (де може бути застосовано), не здійснювали будь-яких пропозицій, не надавали повноважень та клопотань щодо отримання неналежної/неправомірної матеріальної вигоди або переваги у зв'язку з цим Договором й не мають наміру щодо здійснення будь-якої з вищевказаних дій у майбутньому, а також Сторона застосовувала всіх можливих розумних заходів щодо запобігання вчиненню таких дій співробітниками, представниками, особами, пов'язаними зі

Здобувачем, який навчається на робочому місці за цим Договором (де може бути застосовано), будь-якою іншою третьою особою.

7.2 Кожна зі Сторін цього Договору зобов'язана повідомити про це антикорупційне застереження Здобувача, який навчається на робочому місці за цим Договором, до початку дії цього Договору.

8 ІНШІ УМОВИ

8.1 У випадку зміни реквізитів Університету, Роботодавця, фактичної адреси Здобувача, інших змін, що можуть створити труднощі виконання обов'язків за цим Договором, Сторони зобов'язані повідомити одна одну не пізніше 10 календарних днів із моменту цих змін.

8.2 В інших випадках, не передбачених умовами цього Договору, відносини Сторін регулюють норми чинного законодавства.

8.3 Договір укладений у 3-х (трьох) примірниках, які мають однакову юридичну силу.

9 РЕКВІЗИТИ СТОРІН

.....